

Universitätsbibliothek Paderborn

**Assertionvm Theologicarvm Sfortiae Pallavicini Sacræ
Theologiæ Professoris in Collegio Romano Societatis Iesv.
Libri Qvinque**

Pallavicino, Sforza

Romæ, 1649

Cap. 3. An Incarnatio fuerit necessaria ad hoc vt pro peccato satisficeret de rigore Iustitiæ. Vbi multa de Iustitia commutatiua & an dentur veræ obligationes in Deo: & de præcepto numquam se ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-39069

C A P V T I I I.

*An Incarnatio fuerit necessaria
ad hoc ut pro peccato satisfa-
ret derigore Iustitiae. Vbi mul-
ta de Iustitia commutativa
& audentur veræ obligatio-
nes in Deo: & de præcepto nū-
quam se occidendi.*

⁴⁰ **C**ertum est ex varijs
Scripture testimonijs dari in Deo Iustitiam ali-
quam saltem latè acceptam
quam exercet non solum erga
omnes creaturas tribuendo
vnicuique quod illi conuenit,
sed quam exercet nominati-
m erga creaturas rationales
reddendo vnicuique pro bonis
operibus mercedem promissā.

Cæ-

Cæterū negamus in Deo stri-
ctam obligationem Iustitiæ
commutatiuæ.

41 Quod ut melius con-
stet, ponimus; Primo Deum
non posse ad aliquid obligari,
quin reddat sibi impossibile op-
positum; alioquin posset face-
re contra suam obligationem.
Ponimus secundò non omnia
decreta, per que Deus redit si-
bi impossibile aliquid, esse obli-
gationes ad id nō faciendum.
Alioquin Deus æquè diceretur
se obligasse ad non facienda
omnia ea, quæ re ipsa non fa-
ciet, nam circa hæc omnia
habuit ab ēterno decretum ne-
gatiuum. Ponimus tertio; de
essentia obligationis verè, & nō
tantum putatiuę ad aliquid
esse, ut quise obligat, intelli-

N 4 gatur

296 *Liber Quintus*

gatur potens facere oppositum
sub aliqua conditione possibili
in sensu composito cum toto
eo quod ita existit in priorissi-
gno ad talem obligationem,
ut non habeat necessariam
connexionem cum eiusmodi
obligatione. Obligatio enim
est instituta , ut medium
ad impediendū id, quod alio-
quin hic , & nunc intelligitur
possibile fieri ab obligato, ac
proinde ligat aliquam potesta-
tem physicam illius . Quo cir-
ca inutilis esset obligatio , si ea
potestas physica intelligeretur
iam exclusa in priori signo ad
obligationēm , & sine respectu
necessario ad ipsam obliga-
tionem .

42 *Diximus sine respectu
necessario, nec enim repugnat
ali-*

De Incar. &c. Cap. III. 297
aliquē in priori signo ad obli-
gationem intelligi determina-
tum ad actionem illam, sed
ponendam dependenter ab
obligatione: eo modo quo S.
Thomas ait orationem Christi
pro resurrectione Lazari non
fuisse superfluam, quia licet
Christus praeuideret Lazarum
esse resurrectum, praeuidebat
tamen idipsum euenturum
dependenter à sua oratione,
tanquam à medio. Sic ergo
posset quis in priori natura ad
obligationem suam certificari
de re futura ad quam obliga-
tur, sed prout ponendà depen-
denter à sua obligatione.

43 His positis de obliga-
tione in genere: tunc Deus di-
citur obligari ex aliqua virtu-
te, quando ponit aliquid præ-

N s uium,

uium, cum quo si non conne-
eteret deinde aliquā actionem,
possemus ritē inferre Deum ei-
se imperfectum. ut pote caren-
tem aliqua perfectione sim-
pliciter simplici, quæ spectat
ad illam virtutem. Ita promis-
sio Dei dicitur Deum obligare
ex fidelitate ad faciendā rem
promissam, quia nisi eam face-
ret, ritē colligeremus promis-
sionem Dei non esse motiuum
dignū summa fiducia; Quæ di-
gnitas est perfectio simpliciter
simplex; Vnusquisq; enim vellet
potius eā habere quā nō habe-
re. Et ideo obligatio fidelitatis,
sicut etiam veracitatis est pri-
mario instituta in bonū obli-
gati, & non in bonum obliga-
tarij ut demonstrauimus in
l. de Iust. & iure.

Hinc

43. Hinc inferimus, Deū non habere strictam obligatiōnem iustitiae commutatię. Hęc enim obligatio in hoc differt ab obligatione fidelitatis, quod tribuat alteri ius & actionē cōtra obligatū, & eximat à debito gratiarum actionis pro adimplemento illum in cuius bonum promissio impletur. Et porrò inter creaturas bonum est posse suscipere hanc obligationem, multi enim nollent contrahere cum Petro, si nunquam acquirerent actionem aduersus Petrū, & si tenerentur illi agere gratias pro obseruatione contractus, quare nisi Petrus posset suscipere talem obligationem səpè non inueniret, cum quo contraheret, sed quantum ad priorem partem, hoc est ad actionē ciuilem.

N 6 nemo

nemo curaret acquirere hanc
actionē, si promissio Petri ne-
cessitaret physicè Petrum ad
obseruantiam; actio enim illa
est quoddam medium, vt res
promissa impleatur, si promis-
sor repugnet. Ideo nemo cu-
raret acquirere hac actionem
aduersus Deum, vtpote qui
non potest deficere promissis.
Item quantum ad debitum
gratiarū (præter alia quæ omit-
to) nemo respuit se debere gra-
tias Deo: Ergo nemo libētius
cōtraheret cū Deo si Deus obli-
gareret ex stricta iustitia ac si
obligetur tantū ex fidelitate;
ergo nulla erit perfectio Dei,
si possit obligari ex iustitia
strictè sumpta, quæ perfectio
deficiat si possit obligari tan-
tum ex fidelitate.

45 Hæc ergo obligatio
stri-

De Incar. &c. Cap. III. 301
stricta iustitiæ esset in Deo pla-
nè inutilis; Et ex alia parte di-
ceret aliquā imperfectionem.
iustitia enim commutatiua in
hoc differt ab alijs virtutibus
ad alterum, ut in loco demon-
strauimus, quod hæc sola ha-
bet pro mensura operandi alie-
nam volūtatem intendentem
bonum aut placitum propriū.
Et ideo hæc obligatio repugnat
perfecto dominio, quale est in
Deo; qui omnia operatur pro-
pter se metipsum & non habet
aliam regulam, quam suam,
bonitatem, & voluntatem.

46 Neque placet distin-
ctio, quā aliqui adhibent quod
Deus non possit quidem dare
ius alteri aduersum se, possit
tamen cedere iuri, quod habe-
bat aduersus alterum adeoq;
red-

reddere sibi aliquā actionem
iniustam ex defectu iuris, quæ
antea fuisset illi iusta, nam ut in
lib. de *Iustitia* probauimus,
vnusquisque potest facere sine
iniustitia quācunq; actionem
nisi alter habeat ius impediti-
uum talis actionis. Verum
quidem est Deum non posse
punire post remissum crimen
ut poterat antea. Hoc tamen
non prouenit ex defectu ali-
cuius iuris, sed ex eo quod
Deus non potest significare
aliquid falsum. Iudex enim per
punitionem significat, quod
punitus commisit aliquid cri-
men, ratione cuius sit prudenter
volibile authoritate publica ut
ei tale malum inferatur ex eo
quod talis mali executio, vel co-
minatio precedens, sit vel fuerit

utriusque

utilis ex natura suā ad arcen-
dum punitum, vel alios à delictis.
Hoc enim significat magistra-
tus, dum pronunciat, malefa-
ctorem esse tali pæna punien-
dum. Sed Deus non potest si-
gnifieare hoc (quippe quod est
falsum) postquam crimen re-
misit: ergo ex isto capite non
potest tunc punire. An vero
possit cruciare innocentem est
alia quæstio, quæ non spectat
ad hunc locum.

46 Non tamen requiritur
ad illud ius quod vocatur iu-
stitia commutativa eos omnes
inter quos hæc iustitia interce-
dit, habere æqualē æstimatio-
nē rerū super quibus hæc iusti-
tia fundatur, ut aliqui recēti-
res asserunt inde colligentes
inter D̄eum, & homines inter-
cede-

cedere iustitiam distributiuam
sed non commutatiā . Nam
quidquid sit an hæc æqualitas
æstimationis requiratur ad il-
lum actum iustitiae commuta-
tiæ qui dicitur *commutatio*,
& à quò tanquam à frequen-
tiori, ea sibi nomen asciuit;
certum tamē est nec omnem,
nec primarūm actum illius
iuris quod fundat hanc iusti-
tiā, esse comutationem . In-
commutatione enim permu-
tatur ius cum iure , ergo obie-
ctū illius iuris, quod permuta-
tur, debet esse aliquid distin-
ctum, & antecedens ad ipsam
notionem cōmutationis, qua-
re etiam si omnes commuta-
tiones esent impossibiles, &
interdictæ , sicuti sunt in mul-
tis materijs, adhuc daretur ius
iusti-

iustitiae commutatiuè, ratione
cuius illicitum efset contrecta-
re rem alienam inuito do-
mino.

48 Rursus falsum est id
quòd ijdem affirmant, posse
Deum obligari ex aliqua iusti-
tia, quoniam licet dominium
plenum eiusdem rei quando
illud est eiusdem rationis, non
possit esse in duobus & idcirco
duæ creaturæ non possint ha-
bere dominium plenum eius-
dem rei, vt demonstrauimus
in lib. de iustitia, secus tamen
sit de dominio quod habet
creatura si comparetur cum
dominio quod habet Deus,
quia, inquiunt, illud primum
est dominium utilitatis idest or-
dinatum ad promouendam
felicitatem Domini; hoc verò
se.

306   *Liber Quintus*
secundum est dominium excellē
lentia, ordinatum non ad per-
cipiendam, sed ad dandam,
alteri utilitatem ex re, quæ ha-
betur in dominio, & ideo do-
minium illud quamvis plenissi-
mum nō repugnat cum isto,
Hęc inquam doctrinā non sa-
tisfacit primo, quoniam, Pa-
tres, & Theologi loquutisunt
de dominio Dei, non tanquam
de dominio aliquo equiuoco,
sed de dominio cui propriissi-
mè applicetur hoc vocabulum
ac proinde putarunt hoc no-
men non esse duplicis signifi-
cationis, sed in eodem sensu
conuenire nobis, & Deo. Atq;
idcirco S. Thomas 2. 2. q. 103.
art. 4. in cor. ait dominium so-
lius Dei esse plenum & ade-
quatum; quę doctrina esset
falsa

falsa si tam Deus, quam crea-
tura haberet dominium adæ-
quatum diuersæ rationis.

48 Secundo quia licet fi-
nis dominij in Deo, & in crea-
tura sit diuersus ; sicut etiam
diuersus est finis potentie phy-
sicæ in, utroque, essentia tamen
utriusque dominij est eadem
sita in hoc quod possit pro vo-
luntate Domini reddi illicitus
usus physicus talis rei cuicun-
que alteri personæ. Quare hoc
ipso quod creatura haberet ius
aliquod aduersus Deum, non
esset Deus adæquate Domi-
nus vel suæ potentiae, vel ali-
cuius rei particularis, sed tene-
retur sequi tanquam regulam
in operando voluntatem crea-
turæ. Imo non posset remane-
re in Deo plenum ne illud qui-
dem.

308 *Liber Quintus*
dem dominium excellentie,
quod eiusmodi authores dicunt
esse proprium ipsius; nec enim
posset dare utilitatem cuicun-
que personae ex re cuiquam
se obligata, inuito dominata-
lis iuris, sicut antea potuisset.
Hinc excludimus a Deo non
solum obligationem iustitiae
comutatiæ, sed etiam distri-
butiæ. Nam quæcumque obli-
gatio iustitiae fundatur in ali-
qua obligatione iustitiae com-
mutatiæ vel erga eadem per-
sonam, vel erga aliam, ut ostendim-
us in prædicto libro de iu-
stitia.

50 Negamus insuper dari
in Deo aliam obligationem
cuiuscumque virtutis, quam in ra-
tione signi, omnis enim obliga-
tio ligat obligatum in aliquo in-
stanti

stanti ad hoc ut teneatur vel-
le hic & nunc id quod in eo
signo , in quo datut obligatio
adhuc ipse, non intelligitur
velle ; si enim obligatio esset
talis, ut essentialiter inuolueret
meum beneplacitum de re
ad quam obligor existens
pro eo instanti, pro quo obligor,
vtique relinqueret me solu-
tum ut antea ; hoc est poten-
tem facere id quod mihi placet
& non aliud, adeoque non ha-
beret conceptum obligationis ,
qui est, limitare mihi potesta-
tem honestè volendi , id quod
adhuc non intelligor velle, aut
nolle , huiusmodi autem est
omnis obligatio diuina quippe
quæ essentialiter est connexa
in eodem signo cum decreto
Dei saltē per modum inten-
tionis

tionis, de ponenda illa re ad
quam ipse obligatur, nō potest
enim velle obligari quin a-
dem volitione velit omnia,
quæ videt essentialiter conne-
xa cum obligatione, cuiusmo-
di est executio ipsius suę infal-
libilis obligationis. Neq; mo-
uetur ad volendum in uno
instanti à voluntate sua elicita
in instanti priori, sicut moue-
tur creatura, sed elicit omnes
suas volitiones in tota sua in-
divisibili æternitate. Volun-
tas ergo promittēdi nullo mo-
do ligat Deum magis, quam
liget me in sessione voluntas
sedendi, quam ego habeo.

50 Duxi tamen Deum
obligari *in ratione signi*, sicut
enim dicitur Deus velle *in ra-*
tiona signi ea, quæ præcipit no-
bis

bis inobedientibus, non quia ea simpliciter velit, quandoquidem eius voluntati nemo resistit: sed quia ita se gerit in puniendo qui re precepta non facit, ac se gerunt homines, dum aliquid volunt; ita potest dici obligari in ratione signi, qui apud aliquid exterius ita certificans nos de sua operatione futura in gratia nostrâ, ac solent certificare mutuæ obligationes initæ inter creaturas. Cù hoc tamen discrimine ut obligatio creaturarû sit causa rei promissæ per memoriam ipsius obligationis manente in promissore; At in Deo obligatio interna per suâ existentiam est causa rei promissæ: Est enim voluntas per modum intentio-
nis, quæ determinat Deum ad

po-

312 Liber Quintus
ponenda media, & ad volen-
dam executiuè rem promis-
sam.

52 Idcirco Deus habet ve-
ram virtutem fidelitatis subla-
tis imperfectionibus, cuius ho-
nestas consistit in hoc ponere
facta conformia verbis antece-
denter prolatis in bonum alicuius
cum conformitate ad primam
regulam. Ita etiam habet ali-
quam iustitiam commutati-
uam latè acceptam, quę inten-
dit hanc honestatem: dare
idquod promissum est sub condi-
zione alicuius rei à promissario
faciendę habentis proportionem
cum re permissa.

53 Merita si quidem ha-
bent proportionem cum pre-
mio, quod Deus rependit, eāq;
intrinsecè, & ex propria natu-
ra;

ra; ita vt si Deus non esset do-
minus omnium, & veller eme-
re eiusmodi merita , iustum
preium solueret si rependeret
id quod nunc rependit tan-
quam præmium de condigno,
vt in libro *de Iust.* probatum
est. Et quamuis inter creaturas
nō sufficiat hæc æqualitas re-
tributionis ad honestatē iusti-
tiæ, sed insuper requiratur ha-
bere pro mensura voluntatem
illius cui retribuitur, id tamen
contingit quoniam unaquæq;
creatura rationalis in ordine
ad alias creaturas habet do-
minum quarundam actionū
ordinabilium pro suo libito ad
suam fælicitatem : & ideo ho-
nestas iustitiæ exigit vt respe-
ctu eiusmodi actionum sequa-
mur non tantum utilitatem ,

O   sed

sed voluntatem alterius, cui retribuimus. In quo sensu Aristoteles vocavit *lucrum* quidquid fit ad proprium libitum in re aliena. At nulla creatura est regula suæ felicitatis, & suarum actionum respectu Dei, sub quo omnes sumus tanquam pupilli sub tute: quia propter tota honestas, quæ est in iustitia creaturarū, excellentiori modo inuenitur in ea retributione quam Deus exercet non habendo regulam voluntatē illius cui retribuit, sed retribuendo cū alijs bonis ipsam quoq. voluntatem. Cæterū quod fiat sine obligatione, non imminuit, sed auget perfectionem eiusmodi virtutis: Obligatio enim requiritur ex imperfectione subie-

De Incar. &c. Cap. III. 315
subiecti, & ex eo quod voluntas aliena debeat esse regula ipsi operanti, Quomodo autem Deus habeat etiam honestatem iustitiae distributiæ expositum est in l. de iust.

54 Creaturam quidem possit obligari ex iustitia respectu Dei si hic præciperet ut dominus proprietatis, quamuis enim creatura sit serua Dei & inter dominum, & seruum non intercedat iustitia mutua; potest tamen seruus inferre domino iniuriam, quæ supponit obligationem iustitiae præcedentem: ac proinde potest esse obligatus domino ex iustitia. Neque ad iniuriam requirirur illatio damni, sed sufficit violatio voluntatis domini: voluntas autem Dei violari po-

O 2 test

test à creatura, quia licet fui-
set liberum Deo ponere crea-
turam in alijs circumstantijs
in quibus videbat eam ben-
operaturā, nō tamen fuit libe-
rum Dco obtainere bonā ope-
rationem in his circūstantijs,
& sine maiori gratia, ad quod
obtinēdum Deus habebat ius,
& potuit creaturam obligare.
Item licet Deus respectu nul-
lius euentus possit esse simpli-
citer inuitus volūtate *benepla-
citi*; est tamen inuitus volun-
tate signi, & ea voluntate, qua
non potest gaudere de mala
operatione propter ipsam ope-
rationem & gratia ipsius, sicut
gauderet de bona.

55 Et porrò nisi prædictæ so-
lutiones sufficerent ad saluandā
virtutem & vitium iustitiae, &
in-

De Incar. &c. Cap. III. 317
iniustitiae in creaturis respectu
Dei, neq; etiam possent salua-
ri gratitudo, & ingratitudo,
obedientia, & inobedientia, &
similes, ut patebit consideran-
ti. Non tamen potest creatu-
ra obligari Deo ad restitutio-
nem quatènus formaliter re-
stitutio est. hæc enim nō dicit
tantum negationem perseue-
rantię in occupatione iniusta,
sed dicit actum posituum per
quem iniuriam passus consti-
tuatur in eo statu, vel æquali,
in quo esset si non accepisset
iniuriā: Ideo seruus vt seruus
non potest restituere domino.
nàm vel illa actio, per quā resti-
tuit, est in dominio ipsius ser-
ui, & sic secūdū illā nō cōside-
ratur vt seruus, sed habet di-
stinctionem patrimonij saltem

O 3 ex

318. *Liber Quintus*

ex liberalitate hæri , qui facit illum dominum talis actionis: vel non habet dominium illius actionis, & ponendo illam nō restituit, quia nihil dàt de suo, sed quod datur domini est c. tiam independenter ab iniuria accepta ..

56. Quod si dominus talem actionē à seruo nō exigat, vel omittit eam exigere inscius iniuriæ acceptæ , & alioquin exacturus, vel cōscius : Si conscius, vtiq; seruus non tenetur eam actionē ponere; atq; adeo nō obligatur ex iustitia ad hāc restitutionem , quæ proinde non habet essentiam illius restitutionis ad quam ex iustitia tenemur; vt pote qui actus semper includit debitum : si verò dominus omittit, talem actionem.

actionem à seruo exigere in-
scius iniuriæ ab eo acceptæ, &
alioquin exacturus, tenetur
eam seruus ponere non in ra-
tione restitutionis, sed ne do-
minus ex eius iniuria patiatur
nouū dānū omittens, exigere
id quod alioquin exigeret. Ex
his cōstat nō posse exerceri à
nobis restitutionem erga Deū,
nam Deus est dominus omniū
nostrarum actionū, nec potest
yllam partem huius dominij à
se abdicare. Quare si post iniu-
riā nō exigeret aliā actionem,
nō pateretur nouam iniuriam
per hoc quod eam non obti-
neret: sicuti patitur is cui non
restituitur, Et certè impossi-
bile est nos teneri ad aliquid
ex iustitia erga Deum, & si-
mul Deū non exigere ut illud.

O 4. præ-

præstemus: Si autem exigeret, non tām esset restitutio, quā prima solutio debiti, Nec dicas, fore restitutionem si exigeret ex motiuo iniurię prius acceptę. Nām cōtra est, quia si dominus ex motiuo furti sibi illati à seruo iubeat seruum fodere in vinea, non idcīrcō dicitur seruus restituere per illam fissionem. Si quidem ad essentiam restitutionis requiritur aliqua distinctio patrimoniorum, & quod actio, per quā fit restitutio, sit secūdū se, & prēscindēdo ab iniuria illata, in dominio restitutoris, ut diximus, quod nō potest cōtigere in creatura respectu Dei.

57 Verisimilius tamen est, nūquam Deum de facto præcipere ex iustitia, & vt domi-

num

nū proprietatis. Nam ex una parte potest præcipere quæcūque vult ut dominus iurisdi-
ctionis; ex alia parte hic mo-
dus præcipiendi videtur magis
cōsonus bonitati diuinę. Quo-
niam vt diximus in lib. de Iust.
in hoc differt vtrumque pre-
ceptum , vt alterum respiciat
ex suo modo tendendi bonū
ipsius præcipientis , alterum
bonum subditi eo modo quā
pater præcipit in bonum filij.
Videtur autem Deus semper
præcipere nobis in bonum no-
strū : hoc enim reddit & lau-
dabiliorem ex nostro modo
concipiendi diuinam guber-
nationem , & nos magis ob-
strictos beneficiētię diuinę , &
facit quod Deus sit tātō ma-
gis victurus cū iudicabitur .

Q s Neq;

58. Neque ut probetur Deū
in aliquo saltem casu præcipe-
re ex dominio proprietatis,
valet hæc ratiocinatio: Vide-
tur Deus præcipere ut domi-
nus proprietatis ne quis sibi
mortem inferat, eo quod hoc
præceptū cū omnimoda uni-
uersalitate fūdari nequeat vel
in aliqua vtilitate nostra, vt po-
te quibus aliquando satius es-
set posse vitam abrūperet, vel
in vtilitate Reipublicæ, tūm
quia huic sæpè inutilis vel no-
xia est quorūdam vita, tū quia
nō est inseparabile à conditio-
ne hominis vt sit pars Reipu-
blicæ: multi enim vixerūt so-
litariè in syluis. Nam contra
hanc ratiocationē est, quia si
hoc esset, eiusmodi præceptū
non esset naturale, hoc est ses-

cūd.

cundū petitionem, & exigen-
tiam naturæ, sicuti omnes fa-
tentur esse, sed merè arbitrariū.
Deo: Natura enim non pete-
ret eam: vniuersalitatē prohi-
bitionis quæ nobis nō expedi-
ret. Verius ergo est hoc præ-
ceptū fundari in alia ratione;
quia scilicet cū Deus cōstitue-
rit terminum vitę pro termino
vīæ, in quā debemus mereri
æternam fælicitatem seu su-
pernaturalem vt contingit de
facto, seù merè naturalem vt
euenisset in pura natura, se-
quitur, quòd præcidere vitam
adeòque viam non debeat ef-
fice in potestate nostra sed Dei,
cuius est concedere donum
perseuerantiæ, atq; adeo mor-
tem in illis circumstantijs, in
quibus ipsa nobis sit initium

Q. 6.   æter.

æternæ felicitatis. Ideo perinde peccant qui mortem sibi inferunt, ac milites, qui iniussi imperatoris militiam deserūt. Quod sanè peccatū non esset si anima cum corpore interret: tunc enim prudentis foret abrūpere vitā ærūnosam sive spe iucundioris status: nūc verò secusest, quandoquidem illæ ipsæ ærūnae sunt ex diuina voluntate à nobis perferendæ, tanquam semina perpetuæ beatitatis. Petet ergo natura hanc prohibitionem universalēm non tanquam sibi bonam Primò, & per se, sed tanquam necessario cōnexam cū capacitate felicitatis perpetuæ; cuius adeptio nō cōgruit natura creatæ nisi cum hac summa dependentia à nutu supremi

Re.

Regis. Et quoniam hęc ratio-
non est per se hominibus no-
ta, ideo multi superbi philoso-
phantes, & aspernantes insita
naturae dogmata nisi ratio pa-
teat, putarunt fas esse sibi ma-
nus inferre. Natura enim, si-
cut etiam cæteri Principes, nō
quoties fert legem iustam, to-
tius rationem eiusmodi legis
euulgat.

59 Cum ergo neq; Deus
obligari possit ex iustitia, neq;
nos possimus ex iustitia obli-
gari ad restituendū Deo, con-
stat non ideo Incarnationem
fuisse necessariam, vt vel Deus
ex iustitia teneretur acceptare
hanc satisfactionem vel vt
genus humanum satisfacere
pro aliquo debito iustitiae. Cō-
firmatur utraque pars: prima
qui-

quidem, quoniam Deus in pe-
nā peccati originalis in cuius
remedium principaliter venit
Christus, non abstulit nisi bo-
na gratuita, ut probauimus in
lib. de gratia quæ bona sicut
poterat à principio nō clargiri;
ita poterat clargiri sub qualibet
conditione voluisse, qua co-
ditione nō adiuncta poterat
sine iniustitia per nullam satis-
factionem moueri ad ea redi-
nanda. Item confirmatur se-
cunda pars; nam peccatum ori-
ginale non fuit nobis, simili-
citer voluntariū, nec proinde
nos obligat ad aliquam satis-
factionem. Omnis enim satis-
factio vel est resarcitio iniuria,
vel est pænitentia, & retracta-
tio offensæ. At sine proprio
voluntario nec datur iniuria,

nec

nec talis offensa quæ sit retractabilis per pænitentiam: quippe neminem potest pænitere actionis quam ipse vetè non fecit.

C A P V T I V .

An Incarnatio fuerit necessaria, ut æqualiter satisficeret pro peccato: ubi an peccatum habeat malitiam infinitam, & an repugnet creatura infinita perfectio vel simpliciter vel in aliquo genere.

69. **S**upponimus, quod probatum est in l. de actibus humanis, omne peccatum esse essentialiter offendit Dei & dependere essentia litere à cognitione saltē confusa.